

YAŞLANAN DÜNYADA BAKIMIN ÖNEMİ

Prof.Dr.Oğuz ÖZYARAL, Mikrobiyolog, Koruyucu Sağlık Uzmanı

Yaşlı Bakım Hizmetleri: İnsan Onuruna Yakışan Bir Yaşlılık İçin

Toplumun her bireyi, yaşamın farklı evrelerinden geçerken eninde sonunda yaşlılık dönemine ulaşır.

Yaşlanmak, hayatın doğal bir gerçeği olsa da bu sürecin nasıl geçirileceği bireylerin ve toplumun ortak sorumluluğudur.

SOLDA: Sıcak bir ev ortamında, yaşlı bir birey bakım alırken huzurlu bir an yaşıyor. Bir sağlık görevlisi veya aile bireyi nazikçe ona destek oluyor, çay içmesine yardımcı oluyor veya sağlık durumunu kontrol ediyor. Pencereden süzülen gün ışığı, sahneye huzurlu ve sıcak bir atmosfer katıyor. **SAĞDA:** Bir huzurevi bahçesinde, yaşlı bireyler keyifli bir gün geçiriyor. Kimi banklarda sohbet ediyor, kimi kitap okuyor, kimileri ise satranç oynuyor. Güneş ışığı ve yeşilliklerle dolu bu ortam, huzurlu ve sosyal bir atmosfer yansıtıyor.

Fiziksel gücün azaldığı, sağlık ihtiyaçlarının arttığı ve sosyal bağların zayıflama riski taşıdığı bu dönemde, yaşlı bakım hizmetleri insan onuruna yakışan bir yaşam sürdürmenin temel taşlarından biridir.

Modern dünyada, yaşlı bakım hizmetleri yalnızca bir zorunluluk değil, aynı zamanda bir medeniyet göstergesidir. Bireyin sağlığını, güvenliğini ve sosyal katılımını destekleyen bu hizmetler, yaşlanmanın getirdiği zorlukları hafifletirken, aynı zamanda yaşlı bireylerin toplumla olan bağlarını da güçlendirir.

Bir gündüz bakım merkezinde, yaşlı bireyler keyifli etkinliklere katılıyor. Kimi el işi yaparken, kimileri müzik dinliyor veya hafif egzersizlerle hareket ediyor.

Ailelerin üzerindeki yükü hafifletmek, yaşlı bireylerin bağımsızlığını mümkün olduğunca korumak ve onlara kaliteli bir yaşam sunmak için profesyonel bakım hizmetleri giderek daha fazla önem kazanmaktadır.

Bir bakım görevlisi, yaşlı bir bireyin sağlık ihtiyaçlarıyla ilgileniyor. Tansiyon ölçümü yapıyor ve ilaçlarını düzenliyor. Şefkat ve sıcaklık dolu bir atmosfer hissediliyor.

Günümüzde evde bakım hizmetlerinden huzurevlerine, gündüz bakım merkezlerinden palyatif bakıma kadar geniş bir yelpazeye yayılan yaşlı bakım sistemleri, sadece bireysel refahı değil, toplumsal huzuru da doğrudan etkiler.

Palyatif bakım sürecinde olan yaşlı bir birey, huzurlu bir ortamda oturuyor veya dinleniyor. Bir sağlık personeli ya da aile üyesi, ona şefkatle destek veriyor

Unutulmamalıdır ki, yaşlı bireylere sunulan bakım, aslında hepimizin geleceğine yapılan bir yatırımdır.

Çünkü bugün büyüklerimize gösterdiğimiz ilgi ve şefkat, yarının yaşlılık anlayışını şekillendirecek ve yaşlanmanın bir yük değil, bilgelikle dolu bir süreç olmasını sağlayacaktır.

Büyükbaba, torunlarıyla nostaljik ve sıcak bir atmosferde vakit geçiriyor, birlikte kitap okuyorlar

Yaşlı Bakım Hizmetlerinin İşleyişi ve Erişimi

Yaşlı nüfusun giderek arttığı günümüz dünyasında, yaşlı bakım hizmetleri toplumsal yapının temel bileşenlerinden biri hâline gelmiştir.

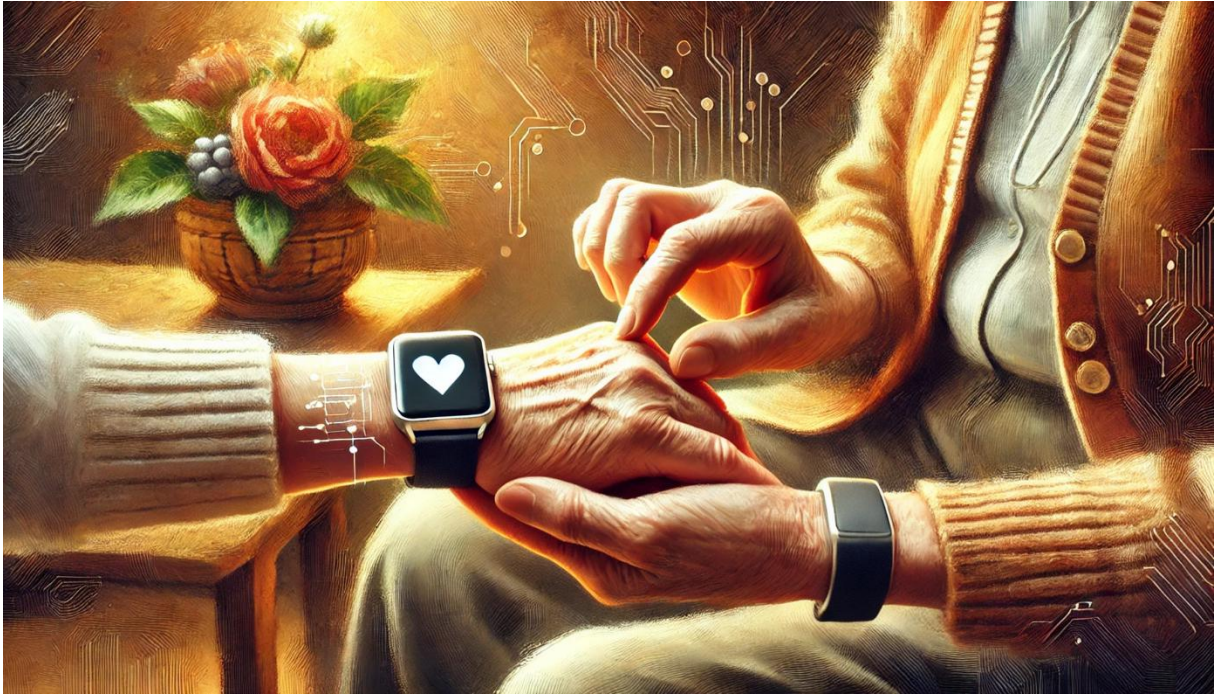
Yaşam süresinin uzaması, tıbbi gelişmeler ve değişen sosyal dinamikler, yaşlı bireylerin ihtiyaçlarını daha kapsamlı ve profesyonel bir bakış açısıyla ele almayı gerektirmektedir.

Yaşlı Bakım Hizmetlerinin Önemi

Yaşlı bireylerin fiziksel, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanması toplumun geleceği açısından büyük önem taşır.

Yaşlı bakım hizmetleri sayesinde:

- ❖ **Yaşam kalitesi artırılır:** Düzenli bakım, sağlıklı beslenme ve tıbbi takip ile yaşlı bireylerin daha konforlu bir yaşam sürmesi sağlanır.
- ❖ **Sosyal izolasyon önlenir:** Yaşlı bireylerin toplumdan kopmasını engelleyen sosyal faaliyetler ve grup etkinlikleri sunulur.
- ❖ **Aile bireylerine destek sağlanır:** Yaşlı bakımı, aileler için büyük bir sorumluluk olabilir. Profesyonel hizmetler, aile bireylerinin üzerindeki yükü hafifletir.
- ❖ **Ekonomik sürdürülebilirlik sağlanır:** Uzun vadede yaşlı bireylerin bağımsızlıklarını sürdürmeleri, sağlık sistemine olan yükü azaltır ve toplumun ekonomik dengesine katkıda bulunur.

Bir yaşlı birey, akıllı saat veya dijital sağlık monitörü kullanarak modern teknolojinin sunduğu olanaklardan faydalanıyor. Bu sahne, yaşlı bakımında teknolojinin sağladığı kolaylıkları ve refahı vurguluyor. Gelenek ve inovasyonun iç içe geçtiği sıcak bir atmosfer hissediliyor.

Yaşlı Bakım Hizmetlerinin İşleyişi ve Kimler Faydalanabilecektir:

Yaşlı bakım hizmetleri, yaşlı bireylerin fiziksel, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamak üzere çeşitli modellerde sunulmaktadır. Bu hizmetlerin temel amacı,

yaşlıların yaşam kalitesini artırmak, bağımsızlıklarını desteklemek ve topluma aktif katılımlarını sağlamaktır.

1. Yaşlı Bakım Hizmetlerinin İşleyişi

❖ Evde Bakım Hizmetleri:

Yaşlı bireylerin kendi evlerinde sağlık ve temel bakım ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlar. Günlük yaşam desteği, ilaç takibi ve kişisel bakım hizmetleri sunulur.

❖ Huzurevleri ve Bakım Merkezleri:

Yaşlıların barınma, sağlık ve sosyal ihtiyaçlarını karşılayan kurumlardır. Profesyonel bakım hizmetleriyle yaşlıların güvenli ve konforlu bir yaşam sürmesini sağlar.

❖ Gündüz Bakım Merkezleri:

Yaşlıların gün içinde bakım ve sosyal destek almasını sağlayan merkezlerdir. Özellikle çalışan aile bireyleri için büyük bir kolaylık sunar.

❖ Yaşlı Destek Programı (YADES):

65 yaş üstü bireylerin evlerinde veya yaşadıkları çevrede desteklenmesini amaçlayan bir sosyal hizmet programıdır.

❖ Palyatif ve Ameliyat Sonrası Bakım:

Kronik hastalıkları veya cerrahi müdahale sonrası bakıma ihtiyacı olan bireylere özel sağlık hizmetleri sunulur.

2. Kimler Faydalanabilir?

- Günlük yaşam aktivitelerinde yardıma ihtiyaç duyan **yaşlı bireyler**,
- Kronik hastalıkları (diyabet, KOAH, hipertansiyon vb.) nedeniyle **düzenli bakıma ihtiyaç duyan hastalar**,
- Fiziksel veya zihinsel engelleri nedeniyle **bakım desteğine ihtiyaç duyan bireyler**,
- Ameliyat sonrası iyileşme sürecinde olan **hastalar**,
- İleri evre hastalıklara sahip olup yaşam kalitesini artırmak isteyen **palyatif bakım hastaları**.

Yaşlı bakım hizmetlerinden faydalanmak isteyen bireyler, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, yerel yönetimler ve özel bakım merkezlerine başvurarak kendilerine uygun hizmetlerden yararlanabilirler.

Yaşlı bakım hizmetleri, bireysel ve toplumsal refahı artıran, yaşlıların yaşam kalitesini koruyan ve ailelerin yükünü hafifleten kritik bir hizmet alanıdır.

Yaşlanan nüfusun artmasıyla birlikte, bu alandaki yatırımların artırılması, personel eğitimlerinin güçlendirilmesi ve yaşlı dostu politikaların geliştirilmesi gerekmektedir.

Yaşlı bireylere yönelik bakım hizmetlerinin iyileştirilmesi, sadece onların değil, tüm toplumun geleceğine yapılan bir yatırımdır.

Türkiye’de Yaşlı Bakım Hizmetlerinin Yasal Çerçevesi

Türkiye’de yaşlı bireylerin bakım ve korunmasına yönelik hizmetler, çeşitli kanunlar ve yönetmeliklerle düzenlenmiştir.

Bu düzenlemeler, yaşlıların haklarını korumak, sosyal güvenliklerini sağlamak ve bakım hizmetlerini standart bir çerçevede sunmak amacıyla oluşturulmuştur.

1. Sosyal Hizmetler Kanunu (2828 Sayılı Kanun)

Yaşlı bireylerin korunması, bakımı ve rehabilitasyonu gibi hizmetler, **2828 Sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu** kapsamında yürütülmektedir.

Bu kanun, devletin sosyal hizmet politikalarını belirler ve yaşlı bakım hizmetlerinin genel esaslarını oluşturur.

2. Yaşlı Bakım Kuruluşları Yönetmeliği

Huzurevleri, yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezleri gibi kurumların kuruluş, işleyiş ve denetim esasları, ilgili yönetmeliklerle belirlenmiştir.

Resmi ve özel yaşlı bakım kuruluşlarının hizmet standartları, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından denetlenmektedir.

3. Engelliler Hakkında Kanun (5378 Sayılı Kanun)

Yaşlılıkla birlikte engellilik durumunun da göz önünde bulundurulduğu **5378 Sayılı Kanun**, engelli ve yaşlı bireylerin özel bakım ve destek hizmetlerinden yararlanmasını sağlamaktadır.

4. Evde Bakım Hizmetleri Yönetmeliği

Evde bakım hizmetleri, yaşlı bireylerin kendi yaşam alanlarında sağlık ve sosyal destek alabilmelerini sağlamak için oluşturulmuştur.

Bu yönetmelik, evde sunulan bakım hizmetlerinin kapsamını, kriterlerini ve uygulama süreçlerini düzenlemektedir.

5. 2022 Sayılı Kanun (65 Yaş Üstü Muhtaç Aylığı)

Bu kanun, **65 yaşını doldurmuş, muhtaç ve kimsesiz Türk vatandaşlarına** düzenli olarak maaş bağlanmasını öngörmektedir.

Yaşlı bireylerin ekonomik güvencelerini destekleyerek bakım hizmetlerine erişimlerini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır.

Sonuç

Türkiye’de yaşlı bakım hizmetleri, yukarıda belirtilen kanun ve yönetmeliklerle korunmakta ve düzenlenmektedir.

Devletin sunduğu hizmetlerin yanı sıra, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları da yaşlı bireylerin hayat kalitesini artırmak için önemli bir rol oynamaktadır.

Gelecekte, yaşlı nüfusun artışıyla birlikte, bu hizmetlerin daha da genişletilmesi ve iyileştirilmesi kaçınılmaz bir gereklilik olacaktır.